

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 22Csp/15/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1419200802
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 07. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Matayová
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2019:1419200802.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV v konaní pred sudkyňou JUDr. Janou Matayovou v právnej veci žalobcu: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 750 09 Paríž, Francúzsko, zapísaná v Parížskom registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 811 09 Bratislava, IČO: 47 258 713, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly, s.r.o., so sídlom Ventúrska 16, 811 01 Bratislava, IČO: 47 234 547, proti žalovanému: J. O., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXXX/XX, 841 02 Bratislava, o zaplatenie 3.379,08 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 3.379,08 Eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy

4.801,01 Eur od 05.04.2016 do 19.04.2016,
4.695,02 Eur od 20.04.2016 do 19.05.2016,
4.589,03 Eur od 20.05.2016 do 20.06.2016,
4.483,04 Eur od 21.06.2016 do 19.07.2016,
4.377,05 Eur od 20.07.2016 do 16.08.2016,
4.271,06 Eur od 17.08.2016 do 19.09.2016,
4.165,07 Eur od 20.09.2016 do 14.11.2016,
4.059,08 Eur od 15.11.2016 do 23.10.2017,
3.991,08 Eur od 24.10.2017 do 15.11.2017,
3.923,08 Eur od 16.11.2017 do 28.12.2017,
3.855,08 Eur od 29.12.2017 do 31.01.2018,
3.787,08 Eur od 01.02.2018 do 21.02.2018,
3.719,08 Eur od 22.02.2018 do 01.06.2018,
3.651,08 Eur od 02.06.2018 do 21.06.2018,
3.583,08 Eur od 22.06.2018 do 24.07.2018,
3.515,08 Eur od 25.07.2018 do 16.08.2018,
3.447,08 Eur od 17.08.2018 do 12.09.2018,
3.379,08 Eur od 13.09.2018 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd vo zvyšnej časti žalobu z a m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

O výške náhrady trov konania súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 19.03.2019 domáhal, aby súd zviazal žalovaného na zaplatenie sumy 3.379,09 Eur spolu s úrokmi z dlžnej úverovej istiny vo výške 9,90% ročne zo sumy

4.670,93 Eur od 05.04.2016 do 19.05.2016,
4.589,03 Eur od 20.05.2016 do 20.06.2016,
4.483,04 Eur od 21.06.2016 do 19.07.2016,
4.377,05 Eur od 20.07.2016 do 16.08.2016,
4.271,06 Eur od 17.08.2016 do 19.09.2016,
4.165,07 Eur od 20.09.2016 do 14.11.2016,
4.059,08 Eur od 15.11.2016 do 23.10.2017,
3.991,08 Eur od 24.10.2017 do 15.11.2017,
3.923,08 Eur od 16.11.2017 do 28.12.2017,
3.855,08 Eur od 29.12.2017 do 31.01.2018,
3.787,08 Eur od 01.02.2018 do 21.02.2018,
3.719,08 Eur od 22.02.2018 do 01.06.2018,
3.651,08 Eur od 02.06.2018 do 21.06.2018,
3.583,08 Eur od 22.06.2018 do 24.07.2018,
3.515,08 Eur od 25.07.2018 do 16.08.2018,
3.447,08 Eur od 17.08.2018 do 12.09.2018,
3.379,08 Eur od 13.09.2018 do zaplatenia
a úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy
4.801,01 Eur od 05.04.2016 do 19.04.2016,
4.695,02 Eur od 20.04.2016 do 19.05.2016,
4.589,03 Eur od 20.05.2016 do 20.06.2016,
4.483,04 Eur od 21.06.2016 do 19.07.2016,
4.377,05 Eur od 20.07.2016 do 16.08.2016,
4.271,06 Eur od 17.08.2016 do 19.09.2016,
4.165,07 Eur od 20.09.2016 do 14.11.2016,
4.059,08 Eur od 15.11.2016 do 23.10.2017,
3.991,08 Eur od 24.10.2017 do 15.11.2017,
3.923,08 Eur od 16.11.2017 do 28.12.2017,
3.855,08 Eur od 29.12.2017 do 31.01.2018,
3.787,08 Eur od 01.02.2018 do 21.02.2018,
3.719,08 Eur od 22.02.2018 do 01.06.2018,
3.651,08 Eur od 02.06.2018 do 21.06.2018,
3.583,08 Eur od 22.06.2018 do 24.07.2018,
3.515,08 Eur od 25.07.2018 do 16.08.2018,
3.447,08 Eur od 17.08.2018 do 12.09.2018,
3.379,08 Eur od 13.09.2018 do zaplatenia.

2. Žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu (CETELEM Slovensko, a.s., so sídlom Panenská 7, 812 36 Bratislava, IČO: 35 787 783) uzavrel dňa 18.04.2015 so žalovaným zmluvu o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej mal poskytnúť žalovanému úver vo výške 5.000,- Eur, pričom žalovaný sa zaviazal vrátiť poskytnutý úver vrátane celkových nákladov spojených s úverom formou 60 mesačných splátok vo výške 105,99 Eur, t.j. celkom 6.359,40 Eur so splatnosťou prvej splátky 15.06.2015. Žalovaný svoj záväzok splácať poskytnutý úver riadne a včas neplnil, žalobcovi do dňa podania žaloby z poskytnutého úveru uhradil sumu 2.091,87 Eur. V dôsledku neplnenia dohodnutých splátok zo strany žalovaného žalobca vyhlásil dňa 04.04.2016 mimoriadnu splatnosť úveru.

3. Súd doručoval žalovanému žalobu spolu s prílohami a výzvou na vyjadrenie sa k podanej žalobe na adresu trvalého pobytu uvedenú v Registri obyvateľov Slovenskej republiky v zmysle § 106 ods. 1 písm. a/ CSP. Avšak žalovaný si zásielku neprevzal v odbernej lehote. Ani ďalšie pokusy o doručenie žaloby na iné adresy vyplývajúce zo spisu resp. cestou OO PZ neboli úspešné. Súd preto doručoval žalobu v súlade s ustanovením § 116 ods. 2 CSP zverejnením na úradnej tabuli súdu a webovej stránke súdu. Vzhľadom na uvedené súd považoval žalobu za doručenú po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia o podanej žalobe, teda 26.05.2019.

4. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie na 17.07.2019, na ktoré riadne predvolal právneho zástupcu žalobcu a žalovanú. Žalovaný mal doručenie predvolania vykázané fikciou doručenia dňa 14.06.2019. Súd preto prejednal vec podľa § 180 CSP bez prítomnosti žalovaného.

5. Právna zástupkyňa žalobcu v rámci prednesu žaloby uviedla, že žalobca sa pridrižiava svojich písomných podaní, na základe ktorých žiada od žalovaného náhradu dlžnej sumy, ktorá mu vznikla podľa úverovej zmluvy zo dňa 18.04.2015 uzavretej s právnym predchodcom žalobcu. Obsahom predmetnej úverovej zmluvy bol záväzok Cetelemu poskytnúť žalovanému klasický spotrebiteľský úver vo výške 5.000,- Eur a súčasne záväzok žalovaného vrátiť poskytnutý úver spolu s dohodnutými úrokmi a poplatkami. Napriek zmluvne dohodnutým splátkam žalovaný vrátil len časť dlžnej sumy vo výške 2.091,87 Eur. Z dôvodu, že žalovaný riadne neplatil splátky, pristúpil veriteľ dňa 04.04.2016 k mimoriadnej splatnosti úveru. Ten sa stal splatným týmto dňom v celom rozsahu. Vzhľadom k týmto skutočnostiam žalobca žiada súd, aby žalobe v celom rozsahu vyhovel a žalovaného zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 3.379,08 Eur spolu s príslušenstvom v zmysle žalovaného petitu a zároveň ho zaviazal na náhradu trov konania.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi: výpisom z obchodného registra žalobcu, zmluvou o spotrebiteľskom úvere a zmluvou o revolvingovom úvere a vydaní kreditnej karty zo dňa 18.04.2015, predpisom splátok na č.l. 21, prehľadom splátok na č.l. 22, oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru zo dňa 14.04.2016 spolu s doručenkou a zistil nasledovný skutkový stav:

7. S účinnosťou ku dňu 30.06.2016 došlo k cezhraničnému zlúčeniu spoločnosti CETELEM SLOVENSKO a.s., so sídlom Panenská 7, 812 36 Bratislava, IČO: 35 787 783 (zanikajúca spoločnosť) so spoločnosťou BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, Francúzsko, zapísanou v parížskom Registri obchodu a spoločností pod č. 542 097 902 (nástupnícka spoločnosť). Spoločnosť CETELEM SLOVENSKO a.s. v dôsledku cezhraničného zlúčenia zanikla zlúčením bez likvidácie a spoločnosť BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA sa stala jej univerzálnym právnym nástupcom.

8. Právny predchodca žalobcu a žalovaný uzatvorili dňa 18.04.2015 zmluvu o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorej mal byť žalovanému poskytnutý úver vo výške 5.000,- Eur. Žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver splácať v pravidelných 60 mesačných splátkach vo výške 105,99 Eur vždy k 15-temu dňu v mesiaci s dátumom prvej splátky 15. deň v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom bol úver dlžníkovi poskytnutý v dohodnutej výške, s úrokovou sadzbou 9,90%, priemernou RPMN 18,34% a celkovou sumou na zaplatenie 6.359,40 Eur. Žalovaný žalobcovi z poskytnutého úveru uhradil sumu 2.091,87 Eur. V dôsledku porušenia povinností zo strany žalovaného riadne a včas splácať úver žalobca listom zo dňa 14.04.2016 žalovanému oznámil, že ku dňu 04.04.2016 sa stal splatným celý jeho záväzok. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru žalovaný prevzal dňa 22.04.2016.

9. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

10. Podľa § 52 ods.1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

11. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

12. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

15. Podľa § 2 písm. a/ zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania

16. Podľa § 2 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

17. Podľa § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom

18. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

19. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka platného k prvému dňu omeškania, dlžníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

20. Podľa § 3 nariadenia č. 87/1995 Z. z. (v znení účinnom ku dňu omeškania) výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

21. Účastníci uzatvorili zmluvu o úvere, ktorá spĺňa všetky znaky zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 1 ods. 2 v spojení s § 2 písm. a/, písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch, keďže právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver v rámci svojho podnikania a zároveň žalovaný nekonal v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania. Vzhľadom k tomu, že išlo o spotrebiteľský úver uzatvorená zmluva musí okrem všeobecných náležitostí spĺňať aj osobitné náležitosti ustanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch (§9). Po preskúmaní uzatvorenej zmluvy súd zistil, že táto obsahuje náležitosti vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch.

22. Súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dňa 18.04.2015 vznikol záväzkovo právny vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným, a to uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej poskytol žalovanému úver vo výške 5.000,- Eur. Žalovaný sa zmluvou zaviazal úver splácať v pravidelných 60 mesačných splátkach vo výške 105,99 Eur vždy k 15. dňu príslušného kalendárneho mesiaca s výškou úrokovej sadzby 9,90% a výškou priemernej RPMN 18,34%. V dôsledku neplnenia povinností žalovaného riadne a včas splácať poskytnutý úver právny predchodca žalobcu listom zo dňa 14.04.2016 oznámil žalovanému, že ku dňu 04.04.2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a zároveň ho vyzval na zaplatenie dlžnej sumy 4.801,01 Eur do 14 dní od doručenia tejto výzvy.

23. Keďže z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaný dlžnú sumu žalobcovi napriek opakovaným výzvam nezaplatil, súd žalobe žalobcu v časti nezaplatenej istiny 3.379,08 Eur vyhovel.

24. Pokiaľ ide o žalobcom uplatnené úroky vo výške 9,90 % ročne 4.670,93 Eur od 05.04.2016 do 19.05.2016, 4.589,03 Eur od 20.05.2016 do 20.06.2016, 4.483,04 Eur od 21.06.2016 do 19.07.2016, 4.377,05 Eur od 20.07.2016 do 16.08.2016, 4.271,06 Eur od 17.08.2016 do 19.09.2016, 4.165,07 Eur od 20.09.2016 do 14.11.2016, 4.059,08 Eur od 15.11.2016 do 23.10.2017, 3.991,08 Eur od 24.10.2017 do 15.11.2017, 3.923,08 Eur od 16.11.2017 do 28.12.2017, 3.855,08 Eur od 29.12.2017 do 31.01.2018, 3.787,08 Eur od 01.02.2018 do 21.02.2018, 3.719,08 Eur od 22.02.2018 do 01.06.2018, 3.651,08 Eur od 02.06.2018 do 21.06.2018, 3.583,08 Eur od 22.06.2018 do 24.07.2018, 3.515,08 Eur od 25.07.2018 do 16.08.2018, 3.447,08 Eur od 17.08.2018 do 12.09.2018, 3.379,08 Eur od 13.09.2018 do zaplattenia, tieto súd nepovažoval za dôvodné a v tejto časti žalobu žalobcu zamietol. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 30.06.2015, sp. zn. 6Co/190/2014, podľa ktorého splácanie úveru v splátkach na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne (v splátkach) vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje jednoducho povedané cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a justifikuje nárok dodávateľa na úroky ako cenu dočasne obetovaných peňazí, dispozície s ktorými sa veriteľ zjavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok.

25. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto podstatnom rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľa. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce ku skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky (úveru). Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil. De facto by išlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval, ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pred veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. Súd takýto stav v žiadnom prípade nemôže pripustiť, lebo by toleroval založenie hrubej nadvlády dodávateľa voči spotrebiteľovi, a to navyše za stavu, že veriteľ si môže nárokovať a môže sa domôcť jednorazového vrátenia peňažných prostriedkov z majetku spotrebiteľa a nemusí trpieť nijaké obmedzenia užívania svojho majetku podľa uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd by týmto podporoval stav, v ktorom veriteľ nie je nútený vymáhať svoju pohľadávku a odplatné úroky mu majú nahradiť stav jeho potenciálnej nečinnosti, resp. stav nespôsobilosti spotrebiteľa vrátiť požičanú istinu jednorazovo. Takéto konanie veriteľa však neponíma v slovenskom právnom poriadku nijakú právnu ochranu a ani preto niet titulu na inkasovanie odplatných úrokov.

26. Uvedenou úvahou sa súd prirodzene dostáva aj v poradí k ďalšiemu zásadnému záveru, spočívajúcemu v skutočnosti, že ak jednorazovým zosplatnením vzniká spotrebiteľovi povinnosť jednorazovo vrátiť sumu požičaného úveru, navyšenú o kapitalizované úroky ku dňu zosplatnenia a počnúc prvým dňom omeškania spotrebiteľa, ide o protiprávny stav založený sankčným jednostranným predčasným zosplatnením úveru. S protiprávnym stavom sa prirodzene spájajú výhradne sankcie, keďže spotrebiteľ je v omeškaní s vrátením uvedenej sumy. Naopak s protiprávnym stavom sa nikdy nebudú spájať odplatné plnenia, ktoré sa spájajú len so stavom lege artis, a teda stavom oprávneného držania peňažných prostriedkov podľa podmienok spotrebiteľskej zmluvy. Ak napriek tomu existuje zmluvná úprava, ktorá s protiprávnym stavom stotožňuje aj odplatné nároky patriace len v právne súladnom stave, je táto právna úprava na škodu spotrebiteľa neprijateľne odchylná od zákona, čo zmluvnú podmienku podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, resp. podľa § 53 ods. 1 a 5 Občianskeho zákonníka robí absolútne neplatnou. V protiprávnom stave patria zmluvným stranám len sankcie a na tento účel je

kogentným určujúcim pravidlom § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 a § 3a nariadenia vlády 87/1995 Z. z. Ak by sa žalobca odplatných plnení napriek vyššie uvedenému vykladu neplatnosti dojednania dovoľával aj v čase po jednostrannom mimoriadnom zosplatnení úveru, neprešli by tieto nároky testom citovaných ustanovení Občianskeho zákonníka a nariadenia vlády. Alternatívne (podľa povahy zmluvnej úpravy) subsidiárne ani testom § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka.

27. V tejto súvislosti súd poukazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 15.11.2018, č.k. 9Co 168/2017-108, podľa ktorého riadny zmluvný úrok predstavuje cenu peňazí, ktoré veriteľ poskytol dlžníkovi na základe zmluvy o úvere. Z ekonomického pohľadu ide v zásade o kompenzáciu veriteľovi za obetovanú príležitosť, kedy nemohol s istinou úveru nakladať, pretože nebola v jeho dispozícii. Na strane dlžníka ide o cenu za to, že do jeho dispozície mu boli dané finančné prostriedky, ktoré mohol používať, pričom povinnosť ich vrátiť bola odložená do budúcnosti a prípadne i rozložená na splátky. Riadny úrok veriteľovi patrí až do splatnosti úveru. V prípade, že dlžník poruší zmluvu a sú splnené zákonom a prípadne i zmluvou predpokladané podmienky, má veriteľ právo vyhlásiť predčasnú (alebo tiež mimoriadnu) splatnosť úveru, teda požadovať okamžité vrátenie úveru dlžníkom. Právnym následkom vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru je, že dlžník prichádza o výhodu odloženej splatnosti úveru, resp. o výhodu splátok a veriteľ získava možnosť využiť všetky dostupné právne prostriedky na to, aby sa domohol dlžnej pohľadávky. Veriteľ tiež získava právo požadovať od dlžníka zákonnú sankciu v podobe úrokov z omeškania z celej dlžnej sumy, nielen z čiastky, s ktorou bol dlžník aktuálne v omeškani; prípadne i iné sankcie vyplývajúce zo zmluvy. Odvolací súd poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co 148/2016 zo dňa 30.06.2017 v tom, že vyhlásením predčasnej splatnosti úveru dochádza k zmene obsahu záväzku. Hoci vyhlásením predčasnej splatnosti úveru veriteľ automaticky nedostáva do svojej dispozície dlžnú peňažnú sumu a dlžník ju nestráca, dlžník príde o právny dôvod, pre ktorý môže mať dlžné peňažné prostriedky vo svojej dispozícii. S tým je nevyhnutne spojený aj zánik nároku veriteľa na riadny úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov. Zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva, že by veriteľovi aj po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru patril riadny úrok z úveru. Pokiaľ by veriteľ mal naďalej až do zaplatenia dlžnej pohľadávky nárok na riadny úrok a popri tom i úrok z omeškania, prípadne iné sankcie, vznikla by hrubá nerovnováha v postavení dodávateľa (veriteľa) a spotrebiteľa (dlžníka). Veriteľ by mal naďalej všetky oprávnenia zo zmluvy a navyše i právo a možnosť domôcť sa relatívne okamžite splnenia celého záväzku, pričom dlžník by stratil akékoľvek výhody, ktoré mu zmluva o úvere garantovala. Takýto výsledok vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru by bol nielen neprijateľný pre založenie nerovnováhy v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy, ale i v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd napokon poukázal aj na rozhodnutie Ústavného súdu SR č.k. IV. ÚS 476/2012-14, ktorý potvrdil ústavnú udržateľnosť tohto záveru.

28. Napokon k rovnakému záveru dospelo aj občianskoprávne kolégium Krajského súdu v Bratislave vo svojom stanovisku č. 1/2019, v zmysle ktorého „v prípade plnenia zo spotrebiteľského úveru, zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatnenia úveru veriteľovi nepatrí. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, vzniká iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi“.

29. Nakoľko sa žalovaný dostal s plnením peňažného dlhu do omeškania, súd ho zaviazal v zmysle citovaného ustanovenia zákona aj k zaplateniu zákonných úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 4.801,01 Eur od 05.04.2016 do 19.04.2016, 4.695,02 Eur od 20.04.2016 do 19.05.2016, 4.589,03 Eur od 20.05.2016 do 20.06.2016, 4.483,04 Eur od 21.06.2016 do 19.07.2016, 4.377,05 Eur od 20.07.2016 do 16.08.2016, 4.271,06 Eur od 17.08.2016 do 19.09.2016, 4.165,07 Eur od 20.09.2016 do 14.11.2016, 4.059,08 Eur od 15.11.2016 do 23.10.2017, 3.991,08 Eur od 24.10.2017 do 15.11.2017, 3.923,08 Eur od 16.11.2017 do 28.12.2017, 3.855,08 Eur od 29.12.2017 do 31.01.2018, 3.787,08 Eur od 01.02.2018 do 21.02.2018, 3.719,08 Eur od 22.02.2018 do 01.06.2018, 3.651,08 Eur od 02.06.2018 do 21.06.2018, 3.583,08 Eur od 22.06.2018 do 24.07.2018, 3.515,08 Eur od 25.07.2018 do 16.08.2018, 3.447,08 Eur od 17.08.2018 do 12.09.2018, 3.379,08 Eur od 13.09.2018 do zaplatenia. Priznaná výška úrokov z omeškania je v súlade s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. - k uplatnenému dňu omeškania (dňom nasledujúcim po mimoriadnom zosplatnení úveru 05.04.2016) bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky 0,00 % + 5 percentuálnych bodov.

30. O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalobcovi, ktorý bol v konaní úspešný, priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, nakoľko súd zamietol žalobu len v časti uplatnených úrokov vo výške 9,90% ročne po mimoriadnom zosplatnení úveru. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava IV, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Ak žalovaný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie.